

Het delen van gegevens huurder na ontruiming wegens hennepteelt: wat oordeelt het Hof?

14-06-2020

In een recent arrest van Gerechtshof Amsterdam (ECLI:NL:GHARL:2020:3374) oordeelt het Hof dat een verhuurder aan andere woningcorporaties kenbaar mocht dat een woning is ontruimd wegens hennepteelt. Dit is het vervolg op de zaak die in 2015 werd behandeld bij de rechtbank Noord-Holland.

Rechtsvraag

Een sociale huurwoning wordt ontruimd wegens een melding van hennepteelt. Verhuurder en huurder raken daarop met elkaar verwickeld in een gerechtelijke procedure. Eén van de vorderingen van de huurder is dat het de verhuurder verboden wordt om gegevens betreffende de ontruiming wegens hennepteelt te verstrekken aan de andere woningcorporaties. Volgens de huurder is dit niet in overeenstemming met de privacyregelgeving

Ter uitvoering van een “hennepconvenant” heeft verhuurder aan andere woningcorporaties (convenantpartners) kenbaar gemaakt dat sprake was van ontruiming wegens hennepteelt. Deze kennisgeving geschiedde door na de ontruiming melding te maken aan Woonurgentie Groningen dat sprake is van “code 2”, hetgeen duidt op hennepteelt.

De rechtbank wijst de vordering van de huurder toe. Volgens de rechtbank is sprake van een strafrechtelijk persoonsgegeven. Dat is volgens de rechtbank het geval, “omdat in de melding [van de politie aan de verhuurder] [is] genoemd dat de hennepkwekerij strafbaar is gesteld in de Opiumwet.” Strafrechtelijke persoonsgegevens mogen onder de Wbp (evenals onder de thans geldende AVG) alleen verwerkt worden als sprake is van een wettelijke uitzondering. Dat daarvan sprake is heeft verhuurder onvoldoende gesteld.

Lees ook het artikel d.d. 19 april 2019 in Opmaat Privacy inzake de uitspraak van de rechtbank in deze zaak.

Oordeel Gerechtshof

In appel vordert de verhuurder om de vordering van huurder alsnog af te wijzen. Nu de Wbp niet meer van toepassing is legt de huurder de AVG aan zijn vordering ten grondslag. Het Hof oordeelt dat de vordering moet worden afgewezen.

Geen strafrechtelijk persoonsgegeven

Anders dan de rechtbank komt het Hof tot het oordeel dat geen sprake is van een strafrechtelijk persoonsgegeven. Daartoe overweegt zij onder meer dat de code die wordt doorgegeven aan woningcorporaties op zichzelf geen strafrechtelijk gegeven is. Het Hof:

(...) Onder bijkomende feiten en/of omstandigheden kan uit de aanduiding ‘hennep’ - waarmee aldus civielrechtelijk bezien ongeoorloofde hennepteelt is bedoeld - volgen dat naast dat civielrechtelijk ongeoorloofd handelen (ook) sprake is van strafrechtelijk verwijtbaar handelen. Dat is echter naar het oordeel van het hof onvoldoende om in dit geval de verwerking van een code 2 aan te merken als een strafrechtelijke persoonsgegeven als hiervoor bedoeld. Of [appellante] strafrechtelijk is of wordt vervolgd en is of zal worden veroordeeld, volgt ook niet zonder meer uit de enkele (civielrechtelijk ongeoorloofde) aanwezigheid van een hennepplantage in de woning, laat staan uit de verwerking van ‘code 2’, en dit te minder gelet op de door [appellante] betwiste verantwoordelijkheid ter zake. (...)

Het Hof kiest hiermee voor een nauwere nadering van het begrip ‘strafrechtelijk persoonsgegeven’ dan de rechtbank. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zegt over het begrip ‘strafrechtelijk persoonsgegeven’: “Hieronder vallen zowel veroordelingen als mogelijk gegronde verdenkingen. Dit wil zeggen dat er concrete aanwijzingen zijn dat iemand een strafbaar feit heeft gepleegd.” Vaak hanteert de AP een ruime interpretatie van begrippen onder de AVG. Zo vindt de AP het opslaan van een interne chipcode van een afvalpas op de cardreader van een ondergrondse afvalcontainer een verwerking van een persoonsgegeven. En het registreren van de vermoedelijke duur van verzuim wegens ziekte van een werknemer door een werkgever acht de AP een verwerking van een gezondheidsgegeven.

Opmerking auteur

De gegevens van de huurder zijn door verhuurder in verband gebracht met het feit dat zijn woning is ontruimd wegens hennepteelt.

Dit kan een concrete aanwijzing zijn dat sprake is van een strafbaar feit. Gelet op de ruime uitleg van de AP had het meer voor de hand gelegen om te oordelen dat wél sprake is van een strafrechtelijk persoonsgegeven.

Beoordeling van de rechtmatige grondslag

Iedere verwerking van persoonsgegevens moet gebaseerd worden op één van de grondslagen uit artikel 6 AVG. Dat de verwerking kan worden gebaseerd op de grondslagen ‘uitvoering van een overeenkomst’ en ‘om te voldoen aan een wettelijke verplichting’ acht het Hof in deze zaak onvoldoende onderbouwd. Het gerechtvaardigd belang biedt volgens het Hof wel een toereikende grondslag. Het Hof overweegt:

5.28 Gelet op de risico's die hennep teelt in het algemeen voor de gehuurde woning meebrengen en de overlast die daarvan voor omwonenden het gevolg kan zijn, is sprake van een bijzondere omstandigheid die op grond van artikel 13 lid 6 Huisvestingsverordening een afwijking van de toewijzingsregels kan rechtvaardigen, waarvoor het noodzakelijk is te verwerken de (persoons)gegevens die samenhangen met het ontdekt hebben van een hennepkwekerij in de huurwoning van [appellante]. Van die (publiekrechtelijke) bevoegdheid hebben de gemandateerde Groningse corporaties gebruik gemaakt. De gegevensverstrekking vindt hierdoor plaats ter behartiging van de gerechtvaardigde belangen van De Huismeesters en de andere Groningse corporaties met betrekking tot de publiekrechtelijke bevoegdheid van een doelmatige woonruimteverdeling. Onder die omstandigheden weegt het belang van De Huismeesters bij verwerking zwaarder dan het belang van [appellante] dat niet te doen. Voor de verstrekking door De Huismeesters van de in overweging 5.23 bedoelde gegevens biedt artikel 6 lid 1 onder f. dan ook een toereikende grondslag.

Opmerking auteur

Ten eerste is het de vraag of het gerechtvaardigd belang wel de toegewezen grondslag zou zijn. De verhuurder draagt op grond van de Groningse Huisvestingsverordening – samen met andere Groningse woningcorporaties – het mandaat om zorg te dragen voor woonruimteverdeling. De toegewezen grondslag lijkt daarom niet het gerechtvaardigd belang (artikel 6 lid 1 sub f AVG), maar de publiekrechtelijke taak (artikel 6 lid 1 sub e AVG) te zijn. De AVG bepaalt dat indien persoonsgegevens worden verwerkt ter vervulling van een publiekrechtelijke taak, het gerechtvaardigd belang niet als grondslag kan dienen.

Voor zover het gerechtvaardigd belang wel de toegewezen grondslag zou zijn, zijn vanuit privacyrechtelijk perspectief een aantal kanttekeningen te plaatsen. In dit verband verwijs ik naar de normuitleg die de AP heeft gegeven over het toetsingskader bij de grondslag gerechtvaardigd belang. De uitspraak is op dit punt wat mager. Uit de uitspraak blijkt niet precies welk belang gediend zou zijn met de verwerking en waarom de verwerking noodzakelijk was om dat belang te behartigen. Ook geeft het Hof niet aan hoe zij tot het oordeel is gekomen dat het belang van de verhuurder zwaarder weegt dan het belang van de huurder.

Slotopmerking auteur

Het verwerken van strafrechtelijke persoonsgegevens is onder de AVG aan strikte voorwaarden gebonden en dat is niet zonder reden. De privacy-impact van het verwerken van dit soort persoonsgegevens is groter. Dit blijkt alleen al uit de negatieve consequenties die de huurder erdoor ervaart. Dit laat nog onverlet dat deze registratie door de verhuurder van woningen die worden ontruimd wegens hennep teelt mogelijk als ‘zwarte lijst’ fungeert, wat eveneens onder de AVG niet zomaar is toegestaan.

Het is daarom opvallend dat het Hof tot het oordeel komt dat geen sprake is van strafrechtelijke persoonsgegevens in de zin van de AVG, waarmee zij een nauwere definitie van dit begrip aanhoudt dan de rechtbank. Daarnaast kunnen vraagtekens worden gezet bij de beoordeling van de rechtmatige grondslag.

Dit artikel is geschreven door mr. Liesbeth Woolschot van Hekkelman Advocaten N.V.

Bron: Hof Arnhem-Leeuwarden 28 april 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:3374

GEGEVENS

Wetgeving	Opiumwet
Jurisprudentie	ECLI:NL:GHARL:2020:3374
Officiële publicaties	
Europese regelgeving	AVG
Soort nieuws	Uitspraak
Publicatiedatum	14-06-2020
Nummer	2020/103

Copyright 2020 - Sdu - Alle rechten voorbehouden.